

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка
Інститут педагогіки НАПН України
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України
Курський державний університет (Росія)

УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ ОСВІТИ: ГЛОБАЛЬНИЙ ТА НАЦІОНАЛЬНИЙ ВИМІРИ

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної
конференції з міжнародною участю

2 квітня 2012 року, м. Суми

Суми
Університетська книга
2012

УДК 37.013.2

ББК 74.00-2*65.2/4-65.9

У 67

Редакційна колегія:

Сбруєва Аліна Анатоліївна, д. п. н., професор, завідувач кафедри педагогіки, проректор з наукової роботи;

Лазарєв Микола Остапович, к. п. н., професор, завідувач кафедри педагогічної творчості та інноваційних технологій;

Козлова Олена Григорівна, к. п. н., професор, завідувач кафедри педагогіки вищої школи та педагогічного менеджменту, заступник директора Інституту педагогіки і психології з навчально-виховної роботи;

Тарасова Тетяна Борисівна, к. психол. н., доцент, завідувач кафедри психології;

Михайличенко Олег Володимирович, д. п. н., професор, завідувач кафедри методики викладання суспільних дисциплін;

Огієнко Олена Іванівна, д. п. н., професор, завідувач відділу інноваційних педагогічних технологій Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України;

Мищенко Леонід Іванович, д. п. н., професор, завідувач кафедри педагогіки і психології розвитку Курського державного університету;

Кочубей Володимир Іванович, ст. викладач кафедри педагогіки вищої школи та педагогічного менеджменту;

Максименко Тетяна Михайлівна, викладач кафедри педагогіки вищої школи та педагогічного менеджменту;

Товчигречка Леся Вікторівна, викладач кафедри педагогіки вищої школи та педагогічного менеджменту

У 67

Управління інноваційним розвитком освіти: глобальний та національний виміри : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (2 квітня 2012 року, м. Суми). – Суми : Університетська книга, 2012. – 203 с.

Збірник містить тези доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Управління інноваційним розвитком освіти: глобальний та національний виміри» з проблем інноваційних освітніх технологій та управління інноваційним розвитком в освіті України в умовах глобалізації.

УДК 37.013.2

ББК 74.00-2*65.2/4-65.9

© Колектив авторів, 2012

© Оформлення, ТОВ «ВТД

«Університетська книга», 2012

процесу викликам оточуючого середовища, активністю суб'єктів управління всіх рівнів.

6. Проведене дослідження особливостей управління формуванням професійної компетентності майбутніх викладачів вищої школи з позицій системного підходу дозволило:

по-перше, з'ясувати, що управління як система являє собою упорядковану сукупність функціонально однорідних, взаємопов'язаних компонентів. Компоненти складають особливе специфічне середовище, в умовах якого в системі підготовки майбутніх педагогів ВНЗ виникає нова професійно значуща якість – професійна компетентність;

по-друге, виділити системні властивості даного виду управління, а саме:

- структурну ієрархічність;
- гнучкість;
- прозорість змісту управлінського процесу і його результатів на тлі активної участі в ньому суб'єктів управління всіх рівнів.

Коломієць С.В.

ДВНЗ «Українська академія банківської справи НБУ», м. Суми

РОЛЬ МАТЕМАТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН В СИНЕРГЕТИЧНІЙ ОСВІТІ СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

1. Постановка проблеми. Швидкість змін, які відбуваються в умовах глобалізації, швидкість зростання обсягів інформації настільки значна, що потребує від кожного індивіда нових стратегій мислення, якісно нових підходів до аналізу процесів розвитку суспільства, процесів взаємодії природи і суспільства.

На думку багатьох дослідників, роль *нового світоглядного орієнтиру* може відігравати *синергетика* – загальна теорія самоорганізації та еволюції складних систем. Ідеї та принципи синергетики є тим фундаментом, на основі якого відбувається розуміння законів розвитку сучасного складного, нелінійного світу. Синергетика дозволяє подолати стереотипи лінійного мислення, притаманного класичній науці.

Провідна роль у формуванні синергетичного знання належить освіті. Освіта здатна та повинна донести до індивіда та суспільства ідеї сучасної наукової парадигми, що забезпечить формування нового світогляду, цілісного, нелінійного погляду на світ. Як результат – необхідність вироблення сучасної стратегії освіти, переосмислення принципів побудови всього навчально-виховного процесу з урахуванням ідей синергетичної парадигми.

2. Основні завдання авторського дослідження. Інформаційне суспільство висуває нові вимоги до системи вищої освіти, головною з яких – *випереджувальна роль освіти*, що обумовлює необхідність розробки сучасної парадигми освіти.

Згідно Концепції розвитку економічної освіти в Україні, головною парадигмою економічної освіти є розуміння того, що розвиток економічної сфери суспільства значною мірою зумовлений характером життєдіяльності людини, її світоглядом, соціально відповідальною поведінкою. Вища економічна освіта має за мету підготовку фахівців із сучасним світоглядом, професійними знаннями інноваційного характеру, вміннями їх практичного використання при розв'язанні соціально-економічних проблем на базі постійної самоосвіти.

З огляду на це ми ставили за мету:

- обґрунтувати необхідність впровадження синергетичної парадигми в освітні системи;
- проаналізувати роль вищої освіти в процесі формування сучасного світогляду особистості;
- визначити роль математичних дисциплін в синергетичній освіті студентів економічних спеціальностей;
- визначити основні засади синергетичного підходу до викладання математичних дисциплін в економічних закладах освіти.

3. Основні здобутки вже проведеного дослідження. Характерна ознака сучасного світу – зміна наукової парадигми. Якщо раніше абсолютизувався поступовий і поступальний розвиток, то зараз активно утверджується ідея різких змін. На думку багатьох науковців, *синергетика*, як постнекласичний напрям міждисциплінарних досліджень процесів самоорганізації та розвитку, які відбуваються у відкритих нелінійних та далеких від стану рівноваги системах, може відігравати роль *нової парадигми освіти XXI століття*. Синергетика пропонує *нові принципи світогляду, нову ідеологію*, яка базується на науковому пізнанні законів еволюції та самоорганізації складних систем. Синергетика обґрунтовує основоположний висновок про те, що переважна більшість систем у природі та суспільстві – це складні, відкриті, нелінійні системи, які безперервно взаємодіють за певними принципами.

Синергетична парадигма освіти базується на цілісному сприйнятті людини та світу, на розумінні необхідності поєднання особистих інтересів та суспільних цінностей. Синергетичний підхід полягає у стимулюванні навчальної діяльності учнів та студентів, у самоосвіті, в співробітництві з собою та іншими учасниками навчального процесу. З точки зору синергетики, освіта – це самоорганізація людини як цілісної, упорядкованої структури, ідентичної собі і навколишньому середовищу. Під самоорганізацією розуміють процеси розвитку взаємопов'язаних

елементів, що спрямовані на збереження та розвиток не лише окремих частин, а і системи в цілому, перш за все, за рахунок внутрішніх факторів.

Окрім використання ідей синергетики як методу освіти, особливої уваги потребує сама *синергетична освіта* майбутніх економістів, що сприяє більш глибокому розумінню процесів розвитку та функціонування таких складних, нелінійних, відкритих систем як суспільство та його підсистеми.

Універсальність методів синергетики, як теорії нелінійних коливань, дозволяє вивчати економічні об'єкти на підставі побудови та аналізу нелінійних динамічних математичних моделей, з'ясовувати причини виникнення автоколивань, параметричних процесів, динамічного хаосу. Для оволодіння синергетичною методологією майбутнім економістам важливо зрозуміти сутність таких понять як біфуркація, граничний цикл, аттрактор, фрактали, детермінований хаос, тощо.

На нашу думку, провідна роль в синергетичній освіті студентів економічних спеціальностей належить дисциплінам математичного циклу. Реалізація принципів *синергетики* при викладанні математичних дисциплін повинна відбуватися з урахуванням двох взаємопов'язаних аспектів:

- синергетична освіта майбутніх економістів;
- синергетика, як метод освіти – застосування ідей і принципів синергетики як при побудові навчального процесу, так і процесу становлення особистості.

Кочубей Н. В.

НПУ ім. М.П. Драгоманова

НООТЕХНОЛОГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ОСВІТОЮ: СОЦІАЛЬНО-ФІЛОСОФСЬКИЙ АСПЕКТ

Постановка проблеми. Освіта як особистісний та соціальний процес набуває все більшого значення як в житті кожної окремої людини, так і суспільства. Це пояснюється зокрема тим, що зі зростанням інформаційної насиченості суспільства, процесом освіти і навчання охоплюється усе більша кількість людей. Причому усі люди навчаються, але деякі з них, крім того, задіяні в сам процес навчання і (або) в управління процесом навчання, тобто всі є учнями, але з різним досвідом і обов'язками. Освіта як соціальна система є базою процесу соціалізації, соціальної ідентифікації, міжособистісної комунікації та інших соціальних процесів, а також має суттєвий вплив на процеси диференціації суспільства. Можна стверджувати, що значною мірою рівень розвитку сучасного суспільства визначає освіта, а освіту визначають процеси управління. Тому